
Demokracija i ustavna država

Uvodna napomena

Fakultet političkih znanosti i Goethe Institut godinama uspješno surađuju, kako u organiziranju predavanja njemačkih znanstvenika tako i u organiziranju znanstvenih skupova o relevantnim politološkim temama. Do sada smo zajedno organizirali simpozij o temi *Demokratski ideal i povijesno iskustvo, Bilanca na kraju 20. stoljeća* (1992.), te o temi *Liberalizam i komunitarizam* (1994).

Tema našega zadnjeg simpozija bila je *Demokracija i ustavna država* (1998). Ova je tema osobito važna s obzirom na posljednje događaje što su se zbili u zemljama realnog socijalizma. Demokracija i država najcjenjeniji su izvozni proizvod zapadnoeuropske kulture koji nitko nije patentirao, a njezinom su oblikovanju neki narodi pridonijeli više, a neki manje. Država je u svim svojim varijantama — od apsolutističke, ustavne, nacionalne, socijalne, do tehničke države — najjače obilježila povijest zapadnoeuropske političke i pravne kulture, a na specifičan je način potaknula i usmjerila razvitak znanosti, tehnike, umjetnosti, pa čak je određeni pečat dala i religioznosti. Demokracija, je pak, postala univerzalni način legitimacije vlasti koja se iz njezine kolijevke, stare Europe, proširila do najskrivenijih kutova zemljine kugle. Ustavna je država specifična tvorevina u razvitku moderne državnosti koja je dala pečat organizaciji modernih političkih poredaka, a njezino uspješno povezivanje s demokracijom predstavlja ključ uspješnosti modernoga društva. Predloženu temu našega razgovora smatramo, kako znanstveno interesantnom tako i politički aktualnom. Demokratska kretanja, što su zahvatila Europu koncem osamnaestog stoljeća, dramatično su potresla *ancien régime*, ali su nas ujedno upozorila na opasnost od totalitarnih demokracija, kao i zavodljivih ideologija koje ih prate. Danas nam je jasno da demokracija najbolje uspijeva u sprezi s ustavnom državom. Stoga smo željeli upravo upozoriti i razmotriti kompleksnost ovog odnosa, kao i na teškoće njihova međusobnog povezivanja. Nadam se da ćemo našim priložima, koje namjeravamo i objaviti, omogućiti bolje poznavanje i razumijevanje ove problematike.

Zahvaljujemo svim sponzorima koji su omogućili održavanje ovoga skupa, a to su: Goethe—Institut, s gospodinom Wolfgangom Eschkerom na čelu, Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske, Hrvatski pravni centar, Zaklada Otvoreno društvo i Zaklada – “Friedrich Ebert”. Posebno smo zahvalni gospodinu Petru Kielmansegu koji je potaknuo nje-

mačke kolege da sudjeluju na ovom skupu, zatim gospođi Katici Ivanišević, predsjednici Županijskog doma Hrvatskog državnog sabora, koja je pozdravila i poduprla naše razgovore, kao i veleposlaniku SR Njemačke u Hrvatskoj, gospodinu Volkeru Haaku, koji nas je ohrabrio u našem pothvatu.

U ime redakcije:

Zvonko Posavec